

Sygn. akt VII U 1213/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2013 r. w Gdańsku

sprawy M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 08 marca 2013 r. nr (...)

oddala odwołanie.

/ Na oryginale właściwy podpis. /

Sygn. akt VII U 1231/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 08 marca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawczyni M. B. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), tj. wobec nieudowodnienia wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że nie uwzględnił okresów pracy od dnia 04 maja 1978r. do 13 sierpnia 1983r. oraz od 02 kwietnia 1984r. do 31 grudnia 1998 r. z tytułu zatrudnienia w Fabryce (...) w S. jako pracy w szczególnych warunkach, albowiem na podstawie przedstawionych dokumentów trudno jednoznacznie stwierdzić, czy i w jakim okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wnioskodawczyni wykonywała pracę w szczególnych warunkach.

Wnioskodawczyni złożyła odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o uchylenie zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do emerytury w związku z pracą w szczególnych warunkach na podstawie wniosku z dnia 08 sierpnia 2013r. W uzasadnieniu swego stanowiska wskazała, iż niezasadnie pozwany organ rentowy odmówił prawa do emerytury z powodu nie udowodnienia wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach, albowiem dowody zatrudnienia

wynikają z przedłożonych dokumentów , których uwzględnienia się domaga. Podkreśliła przy tym, iż w okresie nie uznanym przez ZUS była zatrudniona :

- w okresie od 01 grudnia 1977r. do 03 maja 1978r. jako obuwnika wykrawacz elementów spodowych i wykonywała pracę siekanie tkanin tekstylnych,

- w okresie od 02 kwietnia 1984r. do 21 lipca 2000r. jako referent techniczny przy klasyfikacji skór obuwniczych .

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie , podtrzymując stanowisko jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni M. B. z domu K. , urodzona dnia (...) , w dniu 08 lutego 2013r. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w wieku obniżonym.

Wnioskodawczyni nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Nie jest nigdzie zatrudniona.

W toku postępowania przed organem rentowym udowodniła na dzień 01 stycznia 1999r. staż ubezpieczeniowy w wymiarze 21 lat i 4 miesięcy i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz wykazała staż 5 miesięcy 3 dni pracy w warunkach szczególnych .

Mając na uwadze powyższe ustalenia zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 08 marca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił M. B. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie jednego z warunków niezbędnych do nabycia tego prawa, tj. wobec nieudowodnienia wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Okoliczności bezsporne, vide : wniosek – k. 1 – 3 plik II akt ubezpieczeniowych, karta przebiegu zatrudnienia – k. 50 , 51 plik II akt ubezpieczeniowych, decyzja ZUS – k. 52 plik II akt ubezpieczeniowych.

Wnioskodawczyni M. B. w okresie od dnia 01 września 1977r. do 31 lipca 2000r. była zatrudniona w (...) Zakładach (...) w S. na stanowiskach : stażysta, obuwnik wykrawacz, referent ekonomiczny ds. planowania produkcji, referent ds. technicznych, pracownik obsługi produkcji.

W okresie od 01 września 1977r. do 30 listopada 1977r. wnioskodawczyni odbyła wstępny staż a następnie od dnia 01 grudnia 1977r. została skierowana do pracy na stanowisku obuwnika wykrawacza na produkcji będąc zatrudniona przy siekaniu podeszw, , na którym to stanowisku pracowała do 03 maja 1978r. Z dniem 04 maja 1978r. wnioskodawczyni została przeniesiona na dział Szefostwo Produkcji do wykonywania obowiązków referenta ekonomicznego planowania produkcji, gdzie bezpośrednio podlegała Szefowi Produkcji. Obowiązki wnioskodawczyni na zajmowanym stanowisku określał podpisany przez nią zakres czynności referenta ekonomicznego ds. planowania produkcji.

W okresie od 14 sierpnia 1983r. do 01 kwietnia 1984r. wnioskodawczyni korzystała z urlopu wychowawczego.

W okresie od 02 kwietnia 1984r. po urlopie wychowawczym wnioskodawczyni została zatrudniona w Dziale Techniczno – Produkcyjnym na stanowisku referent techniczny. Na tym stanowisku była zatrudniona do dnia 31 lipca 2000r. Do jej obowiązków należało klasyfikowanie skór tj. ocena jakości skór przeznaczonych na produkcję do wykrawania elementów obuwia pod kątem stwierdzonych braków czy wad skór . Skóry były transportowane z magazynu na halę produkcji i przed przekazaniem ich do wykonania elementów obuwia wnioskodawczyni jako klasyfikatorka oceniała skóry. Było to stanowisko przygotowania produkcji, wnioskodawczyni podlegała bezpośrednio Kierownikowi działu techniczno – produkcyjnego. Zakres obowiązków wnioskodawczyni wynikał z zakresu czynności na stanowisku starszego referenta ds. technicznych , podpisanego przez wnioskodawczynię w dniu 23 sierpnia 1985r.

Zakład pracy Fabryka (...) spółka z o. o w S. wystawiła wnioskodawczyni w dniu 31 lipca 2000r. świadectwo pracy w warunkach szczególnych, z którego wynika, iż w okresie od 01 grudnia 1977r. do 03 maja 1978r. oraz od 02

kwietnia 1984r. do 31 lipca 2000r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę siekanie tkanin tekstylu, klasyfikacja skór na stanowisku obuwnik wykrawacz elementów spodowych , referent techniczny wymienionym w wykazie A dział VII poz. 12 pkt 7 oraz dział VII poz. 5 pkt 9 wykazu stanowiącego załącznik Nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 19 z dnia 6 sierpnia 1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładzie pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

Dowód: świadectwa pracy – k. 3 plik II akt ubezpieczeniowych, akta osobowe wnioskodawczynie koperta k. 20 akt sprawy , ze szczególnym uwzględnieniem angaży k. oraz zakresów obowiązków, zeznania świadka E. G. – k. 22 akt sprawy zapis nagrania od minuty 13 do 21 ,, zeznania świadka H. K. – k. 23 akt sprawy zapis od minuty 22:48 do 27:50 , zeznania wnioskodawczynie – k. 23 akt sprawy zapis nagrania od 31:18 do 49:50 minuty.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, w tym w aktach osobowych wnioskodawczynie oraz w aktach emerytalnych pozwanego organu emerytalnego, których prawdziwości i rzetelności nie kwestionowała żadna ze stron postępowania. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Dalej podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków E. G. i H. K. oraz zeznania wnioskodawczynie , które zasługiwały na wiarę w zakresie, w jakim były zgodne z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym w szczególności z uznanymi za wiarygodne aktami osobowymi , sporządzonymi w okresie zatrudnienia wnioskodawczynie oraz zawierającymi dane o zakresie obowiązków na powierzonych stanowiskach (referent ekonomiczny, referent techniczny) . W ocenie Sądu za niewiarygodne należy uznać twierdzenia wnioskodawczynie, iż nie wykonywała żadnych czynności z zakresu obowiązków przez siebie podpisanych na stanowisku referenta technicznego , albowiem ich zakres jest związany z klasyfikowaniem skór , które to czynności bezsprzecznie ubezpieczona wykonywała w okresie od 02 kwietnia 1984r. do 31 lipca 2000r., którego to okresu ubezpieczona uwzględnienia do prawa do emerytury się domaga.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie wnioskodawczynie M. B. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonej do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawczynie nie legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawczynie prawa do wcześniejszej emerytury, jest słuszne w kontekście faktu, iż pozostałe warunki wymagane do nabycia tego prawa przez wnioskodawczynię zostały spełnione .

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury ***dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r.*** zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009, Nr 153 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1)legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Odnosząc powyższe zapisy rozporządzenia do zapisów w świadectwie pracy w warunkach szczególnych wystawionego wnioskodawczyni przez pracodawcę wskazać należy, iż w wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w dziale VII (w przemyśle lekkim) pod pozycją 12 wymieniona jest produkcja spodów obuwniczych ze skóry, gumy i tworzyw sztucznych oraz klejenie i powlekanie tkanin obuwniczych zaś pod pozycją 5 prace na oddziałach filców i wyrobów kapelusznich.

Z uwagi na ogólne określenie ww. stanowisk w przepisach rozporządzenia, koniecznym jest posiłkowe odwołanie się do stanowisk wymienionych w załączniku Nr 1 do zarządzenia resortowego Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 01 lipca 1987 r. zawierającym szczegółowy wykaz stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, gdzie w wykazie A dziale VII (przemysł lekki) pod pozycją nr 12 (produkcja spodów obuwniczych ze skóry, gumy i tworzyw sztucznych oraz klejenie i powlekanie tkanin obuwniczych) w pkt 7 wymienione są prace na stanowisku obuwnik wykrawacz (przy wykrawaniu elementów spodowych obuwia oraz przy wykrawaniu wielowarstwowym tekstyli) ,zaś w dziale VII poz. 5 -prace na oddziałach filców i wyrobów kapelusznich pkt 9 dotyczy pracy na stanowisku klasyfikator skór i włosów, które choć nie obowiązujące dają podstawę do stwierdzenia jakie prace i na jakich stanowiskach zostały uznane jako praca w warunkach szczególnych.

Dodatkowo jedynie wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Bezspornym jest, iż wnioskodawczyni na dzień 01 stycznia 1999 r. udokumentowała okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 20 lat (udowodniła staż 21 lat 4 miesiące i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych) , ponadto nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego oraz w dniu 08 marca 2013r. wnioskodawczyni ukończyła wymagany prawem wiek 55 lat.

Przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okres cały okres zatrudnienia wnioskodawczyni w (...) Zakładach (...) w S. od dnia 01 września 1977r. do 31 lipca 2000r. z uwzględnieniem faktu, iż do nabycia prawa do wnioskowanego świadczenia koniecznym było udokumentowanie stażu 15 lat pracy w warunkach szczególnych na dzień 01 stycznia 1999r. , zatem okres uwzględniający powyższe ograniczenie był przedmiotem oceny Sądu Okręgowego. .

W ocenie Sądu, fakt wykonywania przez wnioskodawczynię pracy w szczególnych warunkach w zakwestionowanym przez ZUS okresie nie został wykazany. Ubezpieczona wskazała, iż w fabryce obuwia była zatrudniona na stanowisku obuwnika wykrawacza (okres zatrudnienia na tym stanowisku został zaliczony do stażu pracy w warunkach

szczególnych przez ZUS nie jest sporny) a następnie jako klasyfikator skór przy produkcji obuwia. Zdaniem Sądu, fakt wykonywania pracy na tym stanowisku wynikał z oświadczeń wnioskodawczynie oraz zeznań świadków oraz zapisów w świadectwie pracy w warunkach szczególnych, pozostaje to w rozbieżności z zapisami w aktach osobowych co do angaży.

Niemniej wskazać należy, iż ani klasyfikator skór ani referent ds. technicznych czy referent ekonomiczny ds. planowania produkcji nie są stanowiskami wymienionymi w cytowanym wyżej zarządzeniu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 01 lipca 1987 r.

Zaznaczyć co prawda należy, iż dla określenia czy dana praca wykonywana jest w warunkach szczególnych i w szczególnym charakterze nie ma znaczenia nazwa stanowiska pracy, ale charakter faktycznie wykonywanych czynności – tak też wypowiedział się Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 21 kwietnia 2004 roku, II UK 337/03, OSNP 2004/22/392, który to pogląd Sąd w tym składzie w pełni podziela, jednakże muszą to być prace wykonane w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Zatem uwzględniając powyższe wskazać należy, iż nie każda praca wykonywana w fabryce (...) na każdym stanowisku tylko z racji pracy przy produkcji obuwia była pracą uprawniającą do emerytury w obniżonym wieku. Ze wskazanego i podpisanego zakresu czynności wynika, iż nie była to tylko fizyczna praca przy ocenie skór, ale również związane z nią czynności administracyjno – techniczne wykonywane jako referent techniczny.

Podkreślenia wymaga nadto, iż pracodawca wystawiając świadectwo pracy w warunkach szczególnych wskazał, iż stanowisko, które jako narażone na działanie szkodliwych substancji jest adekwatne do prac wykonywanych na oddziałach filców i wyrobów kapelusznich, zatem w żadnym zakresie nie przystaje do prac wykonywanych w zakładach produkcji obuwia. Mając na uwadze ugruntowane w tej mierze stanowisko Sądu Najwyższego wskazać należy, iż z racji szczególnego uprawnienia, jakim jest emerytura w wieku obniżonym konieczne jest ścisłe stosowanie się do obowiązujących przepisów.

W ocenie Sądu wnioskodawczynie zatem nie wykazała, iż spełniła przesłankę legitymowania się co najmniej 15 letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach, co sprawia, iż pomimo iż bezspornie wnioskodawczynie spełnia pozostałe przesłanki do przyznania prawa do wnioskowanego świadczenia, należy uznać, że decyzja organu rentowego jest prawidłowa a co za tym idzie odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, co mając na uwadze na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

SSO Monika Popielińska